

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
594-13

meddelad i Stockholm den 2 oktober 2013

KLAGANDE

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

MOTPART

AA

Ombud: BB

Unionens juridiska och försäkringssektion
105 32 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 29 november 2012 i mål nr 6815-12,
se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Arbetslöshetsförsäkring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 136687

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

AA lämnade i maj 2010 in en anmälan om arbetslöshet, arbetsgivarintyg och kassakort för perioden den 3–30 maj 2010 till Unionens Arbetslöshetskassa. Den 3 juni 2010 beslutade arbetslöshetskassan att avslå hennes ansökan för tiden fr.o.m. den 1 maj 2010 t.o.m. den 28 augusti 2010. Som skäl angavs att hon fått avgångsvederlag som medförde att hon inte betraktades som arbetslös och därför inte hade rätt till ersättning under motsvarande tid. Sedan AA överklagat till Förvaltningsrätten i Stockholm fann denna i dom den 9 november 2011 att hon hade rätt till ersättning fr.o.m. den 1 maj 2010.

Efter förvaltningsrättens dom skickade AA, i november 2011, in kassakort till arbetslöshetskassan bl.a. för perioden den 31 maj – 28 augusti 2010. Arbetslöshetskassan beslutade att avvisa hennes ansökan om ersättning med motiveringen att den kommit in för sent och att det inte fanns synnerliga skäl att ändå bevilja henne ersättning.

AA överklagade arbetslöshetskassans avvisningsbeslut till Förvaltningsrätten i Stockholm som ansåg att hon genom inlämnandet av handlingar i maj 2010 kommit in med en ansökan i rätt tid. Förvaltningsrätten upphävde beslutet genom dom den 12 september 2012.

I det nu överklagade avgörandet avslog Kammarrätten i Stockholm arbetslöshetskassans överklagande av förvaltningsrättens dom. Kammarrätten anförde bl.a. att kassakorten för den aktuella perioden kommit in långt efter niomånadersfristen i 47 a § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, och att det därför saknades förutsättningar för att anse att AAs ansökan för den perioden kommit in i rätt tid. Kammarrätten ansåg emellertid att det med hänsyn till omständigheterna kunde anses föreligga sådana synnerliga skäl som avses i 47 a § för att ändå anse att hon inte förlorat rätten till ersättning.

YRKANDEN M.M.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer kammarrättens och förvaltningsrättens domar och fastställer arbetslöshetskassans beslut. Inspektionen anför bl.a. följande. Ansökan om ersättning görs på kassakort, där varje kort omfattar en tvåveckorsperiod. Det är inte orimligt att begära att en sökande som har nekats rätt till ersättning fortsätter att skicka in kassakorten för den tid han eller hon gör anspråk på ersättning under domstolsprocessens gång. Det ligger i sakens natur att den som anser sig berättigad till ersättning också fortlöpande gör anspråk på ersättning genom att skicka in kassakorten. Om sökanden får bifall till sitt överklagande måste hur som helst kassakorten fyllas i för den tid som han eller hon gör anspråk på ersättning. Nackdelen med att en sökande behöver fortsätta att fylla i kassakorten under den tid domstolsprocessen fortgår är ett visst onödigt arbete – både för sökanden och för arbetslöshetskassan – om domstolen inte ändrar kassans beslut. Den omständigheten bör dock inte innebära att det ska anses föreligga synnerliga skäl för att ersättning inte ska gå förlorad.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. att det måste anses orimligt att kräva att hon vid de i målet aktuella förhållandena skulle ha fortsatt att skicka in kassakort till arbetslöshetskassan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET*Den rättsliga regleringen*

Av 47 § ALF framgår i huvudsak att en ansökan om ersättning ska ges in till arbetslöshetskassan, att sökanden ska lämna de uppgifter som behövs för bedömningen av hans eller hennes rätt till ersättning och att ett intyg av arbetsgivaren ska fogas till ansökan.

Enligt 47 a § ALF ska en ansökan om ersättning göras inom nio månader från den sista dagen i den tidsperiod som ansökan avser. Görs inte ansökan inom den angivna tiden är rätten till ersättning för den tidsperioden förlorad, om det inte finns synnerliga skäl.

Av lagförarbetena framgår att avsikten var att det i förordnings- eller myndighetsföreskrifter närmare skulle anges vad som skulle avses med en ansökan om ersättning (prop. 2009/10:7 s. 31 f.). I lagen om arbetslöshetsförsäkring finns också en bestämmelse med bemyndigande att meddela sådana föreskrifter.

Enligt 30 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring ska en ansökan om ersättning hos en arbetslöshetskassa göras på den blankett som Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bestämmer eller på något annat sätt som inspektionen bestämmer.

I Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter om arbetslöshetsförsäkring (IAFFS 2009:1) har i 9 kap. 1 § meddelats en föreskrift om att en ansökan om ersättning ska göras 1. skriftligen på den särskilt fastställda blanketten ”Kassakort”, 2. via telefon genom dialog mellan den sökande och arbetslöshetskassan (telekassakort), eller 3. genom elektronisk överföring (elektroniskt kassakort).

När det gäller bestämmelsen i 47 a § ALF om synnerliga skäl sägs i förarbetena att den är avsedd att tillämpas restriktivt och att vid tolkningen av begreppet bör ledning kunna hämtas från regleringen vad gäller laga förfall (prop. 2009/10:7 s. 31).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Frågan i målet är om AA i rätt tid har ansökt om arbetslöshetsersättning för tiden den 31 maj – 28 augusti 2010 och – om så inte är

fallet – om det föreligger synnerliga skäl att ändå anse att rätten till ersättning inte gått förlorad.

Med hänsyn till vad som föreskrivs i de ovan redovisade bestämmelserna finner Högsta förvaltningsdomstolen att det är ett kassakort, i någon av de former som beskrivs i Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter, som utgör en ansökan om arbetslöshetsersättning i den mening som avses i bestämmelsen i 47 a § ALF om niomånadersfristen.

Eftersom AA lämnade in kassakort för den i målet aktuella tiden först efter det att niomånadersfristen gått ut har hon förlorat sin rätt till ersättning för den tiden, om det inte finns synnerliga skäl. Frågan är då om sådana skäl föreligger.

Som redovisats gav AA i maj 2010 in en anmälan om arbetslöshet, arbetsgivarintyg och kassakort för perioden den 3–30 maj. Handlingarna innefattade inte någon ersättningsansökan för tiden efter den 30 maj i den mening som avses i bestämmelsen om niomånadersfristen. I arbetslöshetskassans beslut den 3 juni 2010 sägs emellertid uttryckligen att kassan avslår AAs ansökan fr.o.m. den 1 maj 2010 t.o.m. den 28 augusti 2010.

Så som arbetslöshetskassan utformat sitt beslut kan AA knappast ha uppfattat det på annat sätt än att kassan ansett att hon ansökt om ersättning för tiden t.o.m. den 28 augusti. Såvitt framgår av utredningen i målet upplyste arbetslöshetskassan inte heller henne om att hon hade att skicka in kassakort för tiden efter den 30 maj 2010 för att inte riskera att gå miste om rätten till ersättning. Mot denna bakgrund får AA anses ha haft anledning att utgå från att hon kunde invänta utgången av processen i förvaltningsrätten om hennes rätt till ersättning. Kort efter förvaltningsrättens avgörande i november

2011 lämnade hon också in de aktuella kassakorten.

Högsta förvaltningsdomstolen finner att de anförda omständigheterna utgör sådana synnerliga skäl som avses i 47 a § ALF. Överklagandet ska alltså avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Nils Dexe, Lennart Hamberg, Margit Knutsson och Erik Nymansson.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Emma Boman.